

İNTROSKOP

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

SINAVDAN ÖNCE ÇÖZÜLMESİ GEREKEN
SON 264 SORU

L
S
G

LGS'DE EN ÇOK ÇIKAN KONULAR BU KİTAPTA!

Fırat MENGİ

Kitabımızdaki soru dağılımı LGS'de çıkmış kazanımların sayısı ile paralel olacak şekilde hazırlandı.

LGS ANALİZİ

LGS sınavı öncesi unutulmaması gereken önemli bilgiler, "İNTROSKOP BİLGİ" olarak paylaşıldı.

ÖNEMLİ
BİLGİLER

Kitabımızın sol bölümünde tüm LGS sorularının analizlerine göre hazırlanmış sorular bulunmaktadır.

İNTROSKOP
SORULARI

Kitabımızın sağ bölümünde LGS'de çıkmış en önemli sorular ve bizim hazırladığımız "LGS'NİN İNTROSU" soruları yer almaktadır.

LGS'DE ÇIKMIŞ
SORULAR

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

İNTROSKOP

Copyright

İntro Yayınları

ISBN

978-625-94952-5-5

Yayın Koordinatörü

Fırat YILMAZ
Abdülhamit EMEKLİ

Yazar

Fırat MENGİ

Basım Yeri

Dizgi ve Grafik

İntro Dizgi Birimi

Bu kitabın tüm hakları **İntro Yayınları**'na aittir. Kitabın tamamının ya da bir kısmının elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılması, yayımlanması, depolanması yasaktır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cûda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

Ön Söz

Sevgili Öğrenciler,

Başarı, birden fazla önemli unsurun bir araya gelmesiyle oluşan bir bütündür. Bu nedenle merkezî sınav sisteminde başarılı olabilmek için pek çok bileşenin bir arada olması gerekir. Sınavda yer alacak konuların öğrenilmesi ve pekiştirilmesi, uygun ipuçları ile doğru soru çözme stratejilerinin belirlenmesi sınav sistemi içerisinde büyük önem taşıyan noktalardır. LGS’de en önemli husus, soruyu doğru anlamak ve uygun görülen süre zarfında çözmektir. Sorularda harcanan sürenin ideal hâle getirilebilmesi için merkezî sınav sisteminde karşılaşılan soru tarzlarına ve bu soruların çözümü için gerekli püf noktalarına hâkim olmak önemlidir.

İNTRO YAYINLARI olarak amacımız, öğrencilerin sınavlara en iyi şekilde hazırlanmalarına destek olmak ve başarılarını artıracak püf noktalarını onlarla paylaşmaktır. İNTROSKOP SORU BANKASI ise hem öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmeyi hem de sınav stratejilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

İntroskop Soru Bankamız, iki bölümden oluşmaktadır:

“**İNTROSKOP BÖLÜMÜ**”nde, LGS’de sorulan sorularda uygulayabileceğiniz püf noktalarını içeren “İNTROSKOP BİLGİ”ler ve LGS’de sorulan soru tarzlarına hâkim olmanızı amaçlayan sorular yer almaktadır.

“**LGS BÖLÜMÜ**”nde, 2018-2024 yılları arasında sorulan LGS soruları ve bu sorulara başka bir açıdan yaklaşmanızı sağlayacak “LGS’NİN İNTROSU” soruları yer almaktadır.

Bu bölümlerde, öğrencilerin LGS’den önce mutlaka bilmesi gereken bilgilere ve çözmesi gereken sorulara değinmeyi amaçladık.

Kitabımızın siz değerli öğrencilerin sınavlara hazırlanma sürecine önemli bir kaynak olacağına inanıyoruz. Başarıya giden yolda sizlere rehberlik etmekten mutluluk duyarız.

Kitabımıza vermiş olduğu katkılardan dolayı ÇİĞDEM ERDİN MENGİ’ye teşekkür ederiz.

Fırat YILMAZ – Abdülhamit EMEKLİ

İntro Yayınları Koordinatörü

İçindekiler

1. Konu: Bir Kahraman Doğuyor	6-19
2. Konu: Millî Uyanış	20-45
3. Konu: Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm	46-65
4. Konu: Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye.....	66-93
5. Konu: Demokratikleşme Çabaları	94-99
6. Konu: Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası.....	100-109
7. Konu: Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası	110-111
Cevap Anahtarı	112

İNTROSKOP BİLGİ

Osmanlı Devleti Avrupa'da yaşanan gelişmeleri takip edememiş ve Avrupa'nın gerisinde kalmıştır. Yer altı, yer üstü kaynakları zengin, nüfusu kalabalık olan Osmanlı Devleti sömürgeci devletlerin sömürge alanı ve pazarı haline gelmiştir. **Sömürgecilik faaliyetleri** sonucunda Osmanlı Devleti'nin Mısır, Cezayir, Trablusgarp vb. topraklarının bulunduğu Kuzey Afrika Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmıştır.

- **Fransız İhtilali** sonucunda tüm dünyaya yayılan **milliyetçilik** akımı **çok uluslu devletleri** olumsuz etkilemiş bu devletlerde yaşayan uluslar kendi millî devletlerini kurmak için bağlı oldukları devletlere isyan etmişlerdir. Milliyetçilik akımının etkisiyle başlayan azınlık isyanları sonucunda Osmanlı Devleti'nin Sırbistan, Yunanistan, Bulgaristan vb. topraklarını içine alan Balkanlardaki büyük toprak parçası Osmanlı Devleti'nin elinden çıkmıştır.
- **Sanayi İnkılabı** genelde ekonomik alanla ilgiliyken, **Fransız İhtilali** siyasi alanla ilgilidir.

1. Coğrafi Keşifler tüm dünyayı etkileyecek bir değişimin başlangıcı olmuştur. Coğrafi Keşifler sonucunda sömürge imparatorlukları kurulmuş ve Avrupalı sömürgeci devletler güç ve söz sahibi olmuşlardır. Zenginleşen Avrupa'da sanatçıların desteklenmesiyle sanata, edebiyata ve mimariye verilen önem artmış ve İtalya'da başlayan Rönesans tüm Avrupa'ya yayılmıştır. Yeniden doğuş anlamındaki Rönesans'ın etkisiyle özgür düşüncenin gelişmesi kilisenin sorgulanmasına neden olmuş ve kilisenin baskıcı düşüncesi Reform hareketleri sonucunda yıkılmıştır. Coğrafi keşifler, Rönesans ve Reform hareketleri sonucunda Avrupa'da yaşanan karanlık çağ sona ermiş akla, deneye, gözleme değer verilmeye başlanmış ve Aydınlanma Çağı'nın da yaşanmasıyla bugünkü Avrupa'nın temelleri atılmıştır. Avrupa'da yaşanan bu gelişmeleri Sanayi İnkılabı ve Fransız İhtilali takip etmiştir. On sekizinci yüzyılda yaşanan bu iki gelişme tüm dünyayı etkileyen sonuçlar doğurmuştur.

Bu bilgilere göre Avrupa'da aşağıdaki gelişmelerden hangisinin olması beklenemez?

- A) Ekonomik kalkınmanın gerçekleşmesi
- B) Bilimsel gelişmelerin yaşanması
- C) Skolastik düşüncenin yayılması
- D) Kültürel hayatın zenginleşmesi

2. Osmanlı Devleti çeşitli devletlerden aldığı borçları sanayisini güçlendirmek için kullanamayınca büyük bir mali sıkıntı içine girdi. Yerli üretimin Sanayi İnkılabı'ndan olumsuz etkilenmesi sonucunda alınan borçlar başka borçlarla kapatılmak istendi. Bir borç döngüsü içine giren Osmanlı Devleti borçlarını ödeyemeyince alacaklı devletler borçlarını tahsil etmek amacıyla Düyun-ı Umûmiye İdaresini kurdu. Alacaklı devletler bu kuruluş aracılığıyla Osmanlı hazinesine el koyup borçlarını tahsil etmeye başladı.

Buna göre Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. Ekonomik sınırlamalarla karşılaşmıştır.
- II. Egemenlik hakları ihlal edilmiştir.
- III. Yerli malı üretimine hız vermiştir.
- IV. Kapitülasyonlar kaldırılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

3. On sekizinci yüzyılın sonlarında buharlı makinenin bulunmasıyla İngiltere’de başlayıp tüm Avrupa’ya yayılan ve dünyayı ekonomik olarak etkileyen Sanayi İnkılabı ile kas gücü yerine makine gücü kullanılmış böylece seri üretim doğmuştur. Sanayi İnkılabı sonucunda üretilen mallar eskisinden daha az emekle daha ucuza üretilenmiştir. Sanayi İnkılabı’nın ortaya çıkardığı gelişme ve sonuçlara Osmanlı Devleti ayak uyduramamış dolayısıyla kazanımlarından yararlanamamıştır. Osmanlı Devleti’nin yerli üreticileri Avrupa’nın büyük fabrikalarında üretilen mallarla ve Avrupalı devletlere tanınan ticari ayrıcalıkların sağladığı kolaylıklarla rekabet edememişlerdir. Bu gelişmeler sonucunda küçük atölyeler ve el tezgahlarının birçoğu kapanmıştır.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sanayi İnkılabı’nın evrensel etkileri olmuştur.
- B) Sanayi İnkılabı Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilemiştir.
- C) Kapitülasyonlar Sanayi İnkılabı’nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerini artırmıştır.
- D) Osmanlı Devleti yer altı ve yer üstü zenginlikleri nedeniyle sömürgeci devletlerin hedefi haline gelmiştir.

LGS’NİN İNTROSU

4. 1789 yılında Fransız İhtilali ile ortaya atılan fikirler tüm dünyayı etkiledi. Geniş sınırları içerisinde birçok farklı milleti barındıran Osmanlı Devleti de Fransız İhtilali’nin yaydığı milliyetçilik akımından olumsuz etkilendi. Özellikle Osmanlı Devleti’ne bağlı Balkan coğrafyasında yaşayan milletler kendi ulus devletlerini kurmak için bazı devletlerin de kışkırtmasıyla isyan ettiler. Yaşanan azınlık isyanları karşısında Osmanlı Devleti dağılmamak için azınlıklara bazı haklar tanıdıysa da isyanların önüne geçemedi.

Buna göre Osmanlı Devleti’nin Fransız İhtilali’nden olumsuz etkilenmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demokrasi ile yönetilmemesi
- B) Azınlıklara geniş haklar vermesi
- C) Çok uluslu bir yapıya sahip olması
- D) Sınırlarının genişliği nedeniyle merkezi otoriteyi koruyamaması

5. On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında Avrupa’da başlayan Sanayi İnkılabı, önemli gelişmelere neden olmuştur. Sanayileşen devletler, kendi endüstrileri için ham madde sağlayabilecekleri ve aynı zamanda yeni ürünleri satabilecekleri ülkeler aramışlardır. Bunun sonucunda eskiden beri ekonomik ilişkileri bulunan, siyasi ve askerî açıdan zayıflamış Osmanlı Devleti’ne yönelmişlerdir. Sanayi İnkılabı’nı gerçekleştirememiş bu devleti; geniş toprakları, nüfus yoğunluğu, sahip olduğu yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla ham madde ve pazar olarak görmüşlerdir.

Bu bilgiye göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanayi İnkılabı’nın etkileri, Avrupa’daki ülkeler ile sınırlı kalmıştır.
- B) Osmanlı Devleti, jeopolitik konumu nedeniyle güçlü bir ekonomiye sahip olmuştur.
- C) Osmanlı ülkesi, güçlü devletlerin sömürgecilik faaliyetlerine açık hâle gelmiştir.
- D) Sanayi İnkılabı, Osmanlıdaki ham madde kaynakları sayesinde gerçekleşmiştir.

2023 LGS

İNTROSKOP BİLGİ

Osmanlı Devleti'nde **azınlık isyanlarını** durdurmak, azınlıkların devlete bağlılığını artırmak ve devletin dağılmasını engellemek amacıyla Fransız İhtilali'nin yaydığı kavramlarında etkisiyle **demokratikleşme adımları** atılmıştır. Atılan demokratikleşme adımları sırasıyla;

- **Tanzimat Fermanı**

- **Islahat Fermanı**

- **I. Meşrutiyet**

- **II. Meşrutiyet**'tir.

• **Tanzimat ve Islahat Fermanlarıyla** azınlıklara haklar verilmiş ve kanun üstünlüğü kabul edilmiştir.

• **Meşrutiyet**'in ilan edilmesiyle padişahın yanında bir meclis açılmış ve halk ilk kez yönetime katılmıştır.

Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için ortaya atılan **fikir akımları (Osmanlıcılık, Türkçülük, İslamcılık, Batıcılık)** ve demokratikleşme adımları sorunlara çare olmamış Osmanlı Devleti dağılmaktan kurtulamamıştır.

6.

TANZİMAT FERMANI

Padişah Abdülmecid yayınlamış ve bu fermana uyacağına yemin etmiştir. Padişah kendi gücü üstünde bir gücü yani kanun gücünü kabul ederek otoritesini sınırlandırmıştır. Halka can, mal ve namus güvencesi verilmiştir.

ISLAHAT FERMANI

Avrupa Devletlerinin baskısıyla, Tanzimat Fermanı'nın tamamlayıcısı olarak padişah Abdülmecid tarafından ilan edilmiştir. Azınlıklara geniş haklar tanınmıştır. Azınlıklara tanınan geniş haklardan Müslüman halk rahatsız olmuştur.

I. MEŞRUTİYET

Türk tarihinde ilk meclis I. Meşrutiyet'in ilanı ile açılmıştır. Türk demokrasi tarihindeki en önemli adımlardandır. I. Meşrutiyet'in ilanı ile açılan meclis Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanuni Esasi'yi ilan etmiştir.

Osmanlı Devleti'nde atılan bu demokratikleşme adımları ile;

- I. kötü gidişatı durdurmak,
- II. azınlık isyanlarını engellemek,
- III. dış borçlardan kurtulmak,
- IV. kişi egemenliğini güçlendirmek

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

7. Osmanlı Devleti'nde son yüzyılda yaşanan sıkıntılara çözüm bulmak için devlet ve toplum yapısını değiştirecek yeniliklere imza atılmıştır. Devlet adamları ve düşünürleri içinde bulunulan çağın ve toplumun koşullarını göz önüne alarak devletin dağıtılmasını engellemek için siyasi, sosyal ve ekonomik alanda yeni bir yapılanmanın gerekliliğini fark etmiş ve bu amaçla çeşitli çalışmalar yapmışlardır.

Buna göre dağılmayı önlemek için Osmanlı Devleti'nde;

- I. Fikir akımları ortaya atılmıştır.
- II. Vatandaşlara çeşitli haklar verilmiştir.
- III. Padişahın mutlak otoritesi artırılmıştır.
- IV. Azınlıklara kendi ulus devletlerini kurma hakkı verilmiştir.

uygulamalarından hangilerinin yapıldığı söylenebilir?

- A) I ve II B) II ve IV C) I, III ve IV D) II, III ve IV

8. Milliyetçilik akımının olumsuz etkilerini engellemek, azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak amacıyla demokratik adımlar atılmıştır. Islahat Fermanı'nda bu adımlardan biridir. Islahat Fermanı'nda yer alan kararlardan biri de şöyledir: "Ayrım gözetmeksizin vatandaşların hepsi devlet hizmetlerine, askerliğe ve okullara kabul edilecektir."

Islahat Fermanı'nda yer alan bu karar aşağıda verilen fikir akımlarının hangisinin amacı ile ilişkilendirilebilir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Türkçülük
- C) İslamcılık
- D) Batıcılık

LGS'NİN İNTROSU

9. Osmanlı Devleti'ni bölme ve parçalama hedefleri olan ülkelerin bu yıkıcı düşüncelerine engel olmak amacıyla II. Abdülhamit, inandığı ve halifesi olduğu dini kurtuluş yolu olarak görmüş ve halifelik makamını güçlendirme fikrinin ülkenin kurtuluşuna fayda sağlayacağını savunmuştur. II. Abdülhamit özellikle Müslüman ülkelerle sıkı diplomatik ilişkilerde bulunmuş bu devletlerle ilişkileri sağlamlaştırarak halifelik makamını güçlendirmek istemiştir. Birinci Dünya Savaşı yıllarında padişah V. Mehmet Reşat halife ünvanı ile Müslümanlara cihat çağrısında bulunmuş yani Müslümanları savaşa çağırmış fakat bu cihat çağrısı beklediği etkiyi göstermemiştir.

Bu açıklamadan hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslamcılık fikir akımı ile dağılmanın önüne geçmek istemiştir.
- B) İslamcılık fikir akımı devlet yöneticilerinin de desteğini almıştır.
- C) Halifelik makamı Müslümanlar üzerinde eski gücü ve etkisini kaybetmiştir.
- D) Yapılan siyasi girişimler sonucunda ümmetçi devlet anlayışını benimsemiştir.

10. Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğin yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılması

2020 LGS

İNTROSKOP BİLGİ

Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan kapısı konumundaki **Selânik coğrafi konumu elverişli bir liman şehridir**. Deniz ve demiryolu ulaşımının gelişmiş olması sebebiyle ticaret gelişmiştir. Avrupa'da yayımlanan kitap, gazete ve dergilerin kolayca Selanik'e ulaşması ve şehirde basım ve yayım hayatının gelişmiş olması **kültürel hayatın gelişmesini sağlamıştır**.

Selanik'te **farklı milletler** yüzyıllar boyunca kardeşçe yaşamış bu milletler gelenek, görenek ve kültürlerini rahatça yaşatabilmişlerdir. Ancak milliyetçilik akımının bu bölgeyi de etkilemesiyle ayrılıkçı isyanlar yaşanmaya başlamıştır. Selanik II. Meşrutiyet'i ilan ettiren İttihat ve Terakki Cemiyetinin de önemli merkezlerindendir.

▶ Mustafa Kemal, doğduğu şehirde farklı milletleri, farklı kültürleri tanımış bu onun ufkunu genişletmiş, çok boyutlu düşünme yeteneğini geliştirmiş, kültür ve bakış açısını zenginleştirmiştir.

11. Selanik, Osmanlı coğrafyacıları tarafından deniz kenarında olması ve coğrafi konumunun elverişliliği nedeniyle "İstanbul'un bir parçası" olarak adlandırılmıştır. 482 yıl Osmanlı egemenliğinde kalan şehir Birinci Balkan Savaşı sonucunda Yunanların eline geçmiştir. Selanik farklı milletlerin, dinlerin, kültürlerin bir arada yaşadığı kozmopolit bir şehirdir. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'ya açılan kapısı konumundaki şehre ulaşım imkanlarının elverişli olması nedeniyle Avrupa'daki yeni gelişmeler, fikirler, gazete ve dergiler bu şehre kolayca ulaşmış ve bu konulara ilgili olan Selanik halkını etkilemiştir. Farklı millet ve kültürlerin kardeşçe bir arada yaşaması milliyetçilik akımının bölgeyi etkilemesine kadar devam etmiştir. Milliyetçilik akımı ve bölgede çıkarı olan devletlerin bölgede yaşayan insanları kışkırtması sonucu azınlık isyanları başlamıştır. Mustafa Kemal'in dünyaya geldiği ve çocukluğunu geçirdiği şehirde yaşanan sosyal ve siyasi gelişmelere tanıklık etmesi, burada yaşayan farklı milletleri, farklı kültürleri tanıması onun düşünce yapısını etkilemiştir. Selanik ayrıca meşrutiyet yönetimini isteyen İttihat ve Terakki Cemiyetinin de merkezlerinden biridir.

Bu metin değerlendirildiğinde Selanik ile ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Sosyal hayata azınlıkların hakim olduğuna
- B) Yenilik taraftarlarının merkezlerinden biri olduğuna
- C) Fransız İhtilali'nin etkilerinin görüldüğüne
- D) Kültürel hayatın gelişmiş olduğuna

12. Geçmişte "konsolosluklar şehri" olarak da nitelendirilen Manastır coğrafi konumundan dolayı Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki bilim ve ticaret merkezlerinden birisiydi. 3. Ordu karargâhının Manastır'da bulunması aynı zamanda şehri askerî bakımdan önemli kılıyordu. Çeşitli milletlerin ve kültürün iç içe yaşadığı Manastır'da kiliseler ve elçilikler aracılığıyla bazı devletler kendi çıkarları doğrultusunda dini ve diplomasiyi araç olarak kullanarak bölgede egemenliği ele geçirmek istiyorlardı.

Bu bilgilere göre Manastır şehri ile ilgili;

- I. çok uluslu bir yapıya sahip olduğu,
- II. Osmanlı Devleti'nden koparılmak istendiği,
- III. askerî, ekonomik ve dini özelliklerinin bulunduğu,
- IV. elçiliklerin bulunması nedeniyle Osmanlı Devleti'nin yönetim merkezi olduğu

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV

13. Annesinin isteği üzerine gittiği mahalle mektebinden kısa bir süre sonra ayrılarak babasının ilk günden beri gitmesini istediği dönemin şartlarına göre çağdaş bir eğitim veren Şemsi Efendi Okuluna yazılmıştır. Mustafa iyi bir eğitim aldığı Şemsi Efendi Okulundan babasının vefatı üzerine ayrılmak zorunda kalmıştır. Annesi ve kardeşleri ile birlikte Selanik'ten ayrılarak dayısının çalıştığı çiftlikte yaşamaya başlayan Mustafa eğitim hayatına devam etmek istemektedir. Bu yüzden Mustafa Selanik'e teyzesinin yanına dönerek memur yetiştirmek amacıyla eğitim veren Selanik Mülkiye Rüştiyesine başlamıştır. Bu okuldan pek memnun kalmayan Mustafa, çevresinde gördüğü üniformalı askerlerden etkilenerek subay olmak istemiş bu yüzden gizlice askerî okul sınavlarına girmiş ve kazanmıştır. Annesinin tüm itirazlarına rağmen Selanik Askerî Rüştiyesinde eğitim görmeye başlamıştır. Selanik Askerî Rüştiyesinde Mustafa'nın matematik dersindeki yeteneği ortaya çıkmıştır. Matematik dersini sevmesinde matematik öğretmenin de etkisi olmuştur.

Buna göre Mustafa Kemal'in eğitim hayatı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Eğitim gördüğü tüm okullarda matematik dersinde başarı göstermiştir.
- B) Okul tercihlerinde annesinin kararlarına göre hareket edilmiştir.
- C) Annesi ve babası eğitimi konusunda görüş birliği yapmıştır.
- D) Farklı alanlarda eğitim veren okullarda okumuştur.

LGS'NİN İNTROSU

14.

Kız kardeşi Makbule Atadan, Mustafa Kemal'in çocukluğuna dair bir anıyı şöyle anlatmıştır: "Ağabeyim babamın tanıdıklarından Hüseyin Efendi vasıtasıyla askerî ortaokul sınavlarına girerek kazandı. Fakat annemin imzası gerekliydi. Annem ağabeyimin askerî ortaokula gitmesine razı olmadı. Annem "Ben seni asker yapamam baban gibi tüccar yapacağım!" dedi. Büyük kardeşim ise ısrarla "Ben mutlak asker olacağım. Omzumda basma topu (kumaş) taşıyamam!" diye anneme cevap verdi ve bu konuda fikrini değiştirmeyeceğini belirtti."

Mustafa Kemal'in Selanik Askerî Rüştiyesine girmesi sürecinde yaşananlarla ilgili verilen bilgilerden hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Aile içinde meslek seçimi konusunda görüş ayrılıkları yaşanmaktadır.
- B) Mustafa Kemal geleceği hakkında kararlı bir tutum sergilemiştir.
- C) Zübeyde Hanım oğlunun askerî okula girmesine engel olmuştur.
- D) Zübeyde Hanım oğlunun ticaretle uğraşmasını istemektedir.

15. "Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü yıllarda Osmanlı Devleti sınırları içerisindeki okullarda eğitim birliğinden söz etmek mümkün değildi." **diyen bir tarihçi, aşağıdakilerden hangisi bu düşüncesine kanıt olarak gösterir?**

- A) Mustafa Kemal, Harp Okulunda iken Batı'daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa'dan dergiler getirtti ve kendi çabasıyla Fransızcasını geliştirmeye çalıştı.
- B) Mustafa Kemal'in öğrencilik yıllarında Osmanlı Devleti'nde farklı kurumlarca yönetilen modern okullar, azınlık okulları, yabancı devlet okulları ve medreseler vardı.
- C) Asker olmak isteyen Mustafa Kemal, annesinden habersiz girdiği askerî okul sınavını kazandı ve Selanik Askerî Rüştiyesine başladı.
- D) Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde öğrenci iken yerli ve yabancı fikir adamlarının eserlerini okudu.

2021 LGS

İNTROSKOP BİLGİ

Mustafa Kemal'in **fikir hayatının** şekillenmeye başladığı okul **Manastır Askerî İdadisi**dir. Bu okulda arkadaşı **Ömer Naci**, Mustafa Kemal'i **şair, edebiyat ve hitabet** konularında etkilemiştir. Tarih öğretmeni kolağası binbaşı **Mehmet Tevfik Bey**, öğrencilerine Türk tarihini öğretmiş ve **tarih bilinci**ni kazandırmıştır. Bu okulda "Vatan Şairi" **Namık Kemal**, Türkçülük ve milliyetçilik konularını eserlerinde sıkça işleyen "Millî Şair" **Mehmet Emin Yurdakul**, inkılap ruhunu ondan aldım dediği **Tevfik Fikret** ile Fransız yazarlar **Jan Jak Russo, Voltaire** ve **Montesquieu**'ün eserlerini okumuş **hürriyet, demokrasi, milliyetçilik** fikirlerini ilk defa bu okulda öğrenmiştir. İstanbul Harp Okulunun son sınıfında ve Harp Akademisinde vatan, millet, hürriyet, meşrutiyet ve yönetim konusunda düşüncelerini diğer öğrencilere de yaymak amacıyla birkaç arkadaşıyla beraber gizli olarak **el yazısıyla bir dergi** çıkarmıştır. Bu Mustafa Kemal'in **yenilik taraftarı** olduğunun göstergesidir.

16. Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisinde okurken arkadaşı Ömer Naci'den etkilenecek nitelikli bir kitap okuma alışkanlığı edinmiştir. Tevfik Fikret ve Namık Kemal gibi yazarların eserleri ile tanışan Mustafa Kemal daha sonra okuduğu yazarlar listesine Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul'u da eklemiştir. Kitap okuma sevgisi giderek artan Mustafa Kemal ilerleyen dönemlerde Fransız İhtilali'nin doğmasına fikirleriyle etki eden yazarların eserlerini de okumuştur. Okuduğu eserlerden edindiği bilgileri kendi düşünceleriyle harmanlayarak Harp Akademisi yıllarında el yazısıyla çıkardıkları gazetede okul arkadaşlarıyla paylaşmıştır.

Bu metinden yararlanarak Mustafa Kemal ile ilgili,

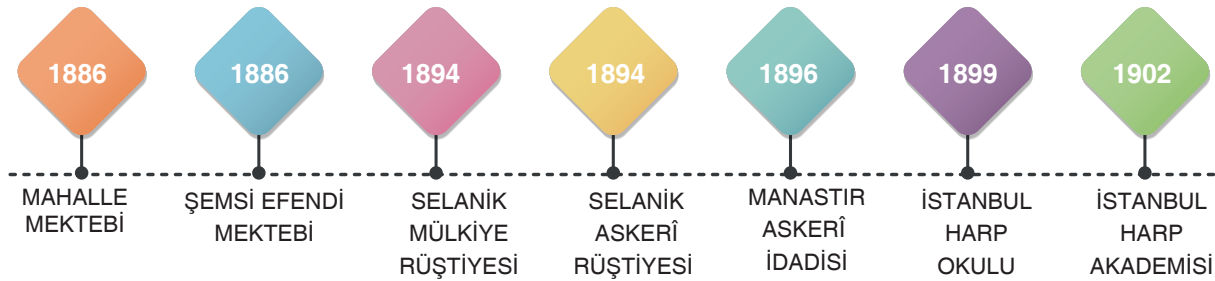
- I. Osmanlı Devleti'nin farklı şehirlerindeki okullarda eğitim almıştır.
- II. Okuduğu eserlerin askerî alanla ilgili olmasını tercih etmiştir.
- III. Okuduğu son okulda kültürel faaliyetlerde de bulunmuştur.
- IV. Manastır Askerî İdadisi okuduğu ilk askerî okuldur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV

17.

MUSTAFA KEMAL'İN GİTTİĞİ OKULLAR

Verilen zaman çizelgesinden yararlanarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) İlk dört okulundan çeşitli nedenlerle ayrılarak başka okullara gelmiştir.
- B) Geleneksel eğitim veren bir kurumda eğitim hayatına başlamıştır.
- C) Osmanlı Devleti'nin farklı şehirlerinde eğitim görmüştür.
- D) 1894 yılında iki farklı okulda eğitim görmüştür.

18. Manastır Askerî İdadisinden sonra başkente eğitim hayatını sürdürmek için gelen Mustafa Kemal 1899'da İstanbul Harp Okuluna girdi. Farklı kültür ve düşüncelerin bulunduğu İstanbul'da özellikle Beyoğlu'nda vakit geçiren Mustafa Kemal burada azınlıklardan Avrupa kültürü konusunda etkilendi. Mustafa Kemal Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu kötü durumdan kurtulması için neler yapılması gerektiği konusunda arkadaşlarıyla sık sık toplantı yapıyor onlarla fikir alışverişinde bulunuyordu. Memleket meseleleriyle ilgilenmesinin yanında başarılı bir eğitim hayatı olan Mustafa Kemal 1902 yılında teğmen rütbesiyle Harp Okulundan mezun olmuştur. Harp Akademisinde eğitim hayatına devam eden Mustafa Kemal Harp Okulunda çıkardığı dergiyi Harp Akademisinde de çıkarmaya devam etmiş, okuduğu Fransız ve Türk aydınlarının fikirlerini okul arkadaşları arasında yaymaya çalışmış memleket sorunları hakkında fikirlerini bu dergide çekinmeden belirtmiştir.

Verilen bilgilerde Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yer almamaktadır?

- A) Dergi çıkarmasındaki amaç nedir?
- B) İstanbul'da hangi okullarda okumuştur?
- C) Batı kültürünün üstünlüğünü nerede kabul etmiştir?
- D) Hangi okullardan hangi rütbelerle mezun olmuştur?

19. 1897 yılında Yunanistan'ın saldırgan tutumu nedeniyle Türk-Yunan Savaşı başlamıştır. Çocuk denebilecek yaşta olan yaşlısına kadar her kesimden insan Osmanlı ordusuna gönüllü olarak katılmak için başvuruda bulunmuştur. Savaşa giden askerleri halk coşkulu törenlerle uğurlamış savaştan zaferin verdiği gururla dönen askerlerimizi halkımız aynı coşkuyla karşılamıştır. Ayrıca devlet savaşa katılan ve başarı gösterenleri "Yunan Harbi Madalyası" ile onurlandırmıştır. Türk-Yunan Savaşı başladığı sırada Mustafa Kemal Manastır Askerî İdadisinde öğrencidir. Manastır'da öğretmenlerinin, arkadaşlarının ve okuduğu yazarların etkisiyle milli meselelerle yakından ilgilenen Mustafa Kemal savaş atmosferinden etkilenmiş ve bir arkadaşıyla okuldan kaçarak savaşa katılmak istemiştir. Yıllar sonra Mustafa Kemal, bu olayı şöyle anlatmaktadır: "Gençlik hayatımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşımın küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemişim. Az daha gönüllü birliklerin arasına katılıp gidecektim."

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal vatansever bir kişilik özelliğine sahiptir.
- B) Savaşı fedakâr halkın katılımıyla Osmanlı Devleti kazanmıştır.
- C) Mustafa Kemal'in bulunduğu ortam fikir hayatının şekillenmesini sağlamıştır.
- D) Manastır Askerî İdadisinde siyasi meseleleri eğitimden daha ön planda tutulmuştur.

20. Manastır Askerî İdadisi yıllarında Mustafa Kemal'i en çok etkileyen olaylardan biri de 1897 Türk-Yunan Savaşı olmuştur. Bu savaşta Türk ordusu savaş meydanında zafer kazanmasına rağmen barış masasında istediğini elde edememiştir.

Bu durum Mustafa Kemal'de, Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisinin iyi yönetilemediği fikrini oluşturmuştur?

- A) Millî kültür çalışmalarının
- B) Millî eğitimin
- C) Ekonominin
- D) Dış politikanın

2018 LGS

LGS'NİN İNTROSU

İNTROSKOP BİLGİ

Trablusgarp Savaşı Mustafa Kemal'in

- İlk savaşı
- İlk askerî başarısı
- Sömürgeciliğe karşı ilk savaşıdır.

Trablusgarp Savaşı'yla Osmanlı Devleti **Kuzey Afrika**'da ki son toprağını kaybetmiştir.

Mustafa Kemal'in devletin izniyle gönüllü olarak savaşa gitmesi onun **vatanseverlik**, yerli halkı örgütlemesi ise onun **teşkilatçılık** ve **liderlik** özelliklerine sahip olduğunun göstergesidir.

21. Trablusgarp Savaşı sırasında Mustafa Kemal askerî okullarda savaşlar hakkında öğrendiği bilgileri ilk kez uygulama fırsatı bulmuştur. Derne ve Tobruk'ta yerli halkı örgütleyerek İtalya'nın karaya çıkmasını önlemiştir. İtalya güçlü donanmasını kullanarak On iki Ada'yı ve Çanakkale Boğazı'nı Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak amacıyla abluka altına almıştır. Bu durumlara rağmen direnmeye devam eden Osmanlı Devleti Balkan devletlerinin saldırısı sonucu barış istemek zorunda kalmıştır. Trablusgarp Savaşı Uşi Antlaşması ile sona ermiş, bu antlaşma sonucunda Trablusgarp İtalya'ya; On iki Ada Balkan Savaşları nedeniyle geçici olarak İtalya'ya bırakılmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal katıldığı savaşlardaki tecrübelerini Trablusgarp Savaşı'nda kullanmıştır.
- B) On İki Ada'nın Osmanlı Devleti'ne bırakılması ile Ege Denizi Türk gölü olmuştur.
- C) Balkan Savaşları sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sağlamıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin iki ayrı cephede savaşmak istememesi sonucu Uşi Antlaşması imzalanmıştır.

22. Mustafa Kemal Harp Akademisinden mezun olduğunda Şam'a atandı. Burada siyasi faaliyetlerde bulunup Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Manastır 3. Ordu'da görevliken meşrutiyete karşı çıkan 31 Mart İsyanını bastırmak amacıyla kurulan Hareket Ordusunda görev aldı hatta bu ordunun isim babalığını yaptı. Vatan toprağı Trablusgarp'ı almak isteyen İtalyanlara karşı mücadele etti burada sol gözünden yaralanıp gazi oldu. Balkan Savaşlarında Gelibolu'da görev aldı. Edirne Bulgarlardan geri alınırken oradaydı. Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya askerî elçi olarak atandı. Bulgaristan'da yaşayan Türklerin sorunları ile ilgilendi. I. Dünya Savaşı çıktığında Sofya'daki rahat görevini bırakıp cephede savaşmak için genelkurmay'a başvurdu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı görevlerde bulunduğu
- B) Vatansever bir kişilik yapısına sahip olduğuna
- C) Sadece ülke sınırları içinde görev yaptığına
- D) Sömürgeciliğe karşı savaştığına

23. • İlk görev yeri olan Şam 5. Orduya atanan Mustafa Kemal Şam'da halkın fakirlik çektiğini, askerî ve idari alanlarda aksaklıklar olduğunu görmüştür. Gördükleri karşısında ülkenin içinde bulunduğu bu kötü durumdan kurtulması için çözüm arayışlarına giren Mustafa Kemal vatansever birkaç arkadaşıyla birlikte Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurmuştur.
- Balkan savaşlarında Gelibolu'da görev yapan Mustafa Kemal görev yaptığı bölgeyi incelemiş ve bölgeyi tanımıştır. Görev bilinci üst düzey bir insan olan Mustafa Kemal'in sorumluluklarını yerine getirmesi yani sorumlu olduğu bölgeyi iyi bilmesi 1915 yılında yapılan Çanakkale Savaşı'nda işine yaramıştır. Düşmanın nereden çıkartma yapacağını tahmin etmiş, gerekli önlemleri almış ve düşman işgali engellemiştir.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmalar yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik – Sosyal
B) Sosyal – Ekonomik
C) Hukuki – Diplomatik
D) Siyasi – Askerî

24. Mustafa Kemal Trablusgarp'a yolculuğa çıkmadan önce arkadaşı Fuat Bulca'ya şunları söylemiştir: "Hükûmet çaresizlik içinde... Bunu Harbiye Nazırı keder ve üzüntüyle itiraf etti. İstanbul'dan hiçbir yardım göreceğimizi zannetmiyorum. Enver de aynı kanaatte (İttihat Cemiyeti liderlerinden Enver Paşa)... Evvelâ O gitmek istiyor. Eşref Bey'in Mısır'daki çevresinden ve dostlarından yararlanacağız. Gönderilen cephane ve malzemelerin tehlikesiz oraya varması için Mısır'ın çeşitli yerlerinde teşkilât yapacak. Takma adlarımızla bu unvanlara uygun mesleklerimizin listesi hazırlanıyor."

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti Trablusgarp'ı savunacak güçte değildir.
B) Mustafa Kemal Trablusgarp'a kimlik değiştirerek gitmiştir.
C) Trablusgarp'ı savunmak için vatansever subaylar bölgeye gitmiştir.
D) Trablusgarp'ta İtalyanlara karşı düzenli ordu ile mücadele edilmiştir.

25. Almanya İmparatoru II. Wilhelm'in (Vilhaym), Trablusgarp Savaşı devam ederken Avusturya – Macaristan İmparatorluğu yöneticilerine gönderdiği mektupta; "Osmanlı – İtalya arasındaki savaş, Avusturya – Macaristan İmparatorluğu ve Almanya için tehlikeli değildir. İtalyan kuvvetleri, Kuzey Afrika'ya demir atmaktadır. Böylece hem Akdeniz'de hem de Afrika'da Fransa ile rekabete girecektir. Fransa ile ilişkilerinin soğuması sonucu İtalya, daha sıkı bir şekilde Avusturya – Macaristan İmparatorluğu'na ve Almanya'ya yaklaşmış olacaktır..." diye yazmıştır.

Buna göre Trablusgarp Savaşı'nda Almanya,

- I. Osmanlı Devleti'ni desteklemektedir.
II. Yaşanan gelişmelerden yararlanmayı amaçlamaktadır.
III. İtalya ile çıkar çatışması yaşamaktadır.
IV. Avusturya – Macaristan ile ortak hareket etmek istemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III B) II ve IV C) I, II ve III D) II, III ve IV

LGS'NİN İNTROSU

2024 LGS